

NOTA EN RELACIÓ AMB LA CONSULTA SOBRE LA SEGURETAT EN LES FESTES PÚBLIQUES ALS MICROPOBLES

ANTECEDENTS

I.- En data 6 de maig de 2010 es va rebre una consulta via correu electrònic del Cap del Gabinet de Seguretat de la Secretaria de Seguretat del Departament d'Interior, Relacions institucionals i Participació, pel qual es trametia una consulta de l'alcaldeessa d'Ordís (Alt Empordà).

II.- En el correu esmentat s'expressa la preocupació dels anomenats micropobles per la seguretat pública en les festes majors i d'altres celebracions d'aquestes poblacions. (Aquests es troben associats en l'*Associació de micropobles de Catalunya* que agrupa els pobles menors de 500 habitants de Catalunya que s'hi volen adherir, per tenir més representació a l'hora d'afrontar les dificultats de finançament d'aquests ajuntaments, les dificultats per tal de dotar convenientment dels serveis necessaris als pobles i masies, combatre l'aïllament forçat d'algunes persones grans o dependents, combatre, també, la manca de perspectives socioeconòmiques, entre d'altres.)

III.- Concretament, el que es planteja en la consulta és el fet que, en la Festa Major o altres celebracions de la majoria d'aquests pobles, la comissió de festes organitza el servei de bar i es ven alcohol "a discreció" —sempre d'acord amb la normativa sectorial sobre la matèria— i això ocasiona, sovint, baralles, robatoris, danys material i, fins i tot, danys personals (lipotímies, comes etílics, ferits arran de les baralles, etc).

En conseqüència, l'alcaldeessa esmentada planteja la possibilitat de disposar d'un escrit o document que informi de forma fonamentada i detallada als micropobles sobre quines són les conseqüències derivades del consum de l'alcohol en les festes populars, pel que fa a la responsabilitat de l'Administració pública, en aquest cas, l'ajuntament que correspongui.

CONSIDERACIONS

Primera.- En relació amb la consulta realitzada cal tenir en compte **el marc legal** de la responsabilitat en què pot incórrer l'ajuntament afectat:

- Quant a la **responsabilitat patrimonial**, l'article 139 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú estableix que els particulars tenen dret a ser indemnitzats per les administracions públiques corresponents per tota lesió que pateixin en qualsevol dels seus béns i drets, tret dels casos de força major, sempre que la lesió sigui conseqüència del funcionament normal o anormal dels serveis públics.
- Pel que fa a la **responsabilitat penal**, l'article 146 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre esmentada preveu que aquesta es troba lligada a la responsabilitat penal del personal al servei de les administracions públiques, així com la **responsabilitat civil derivada del delict**, que s'exigeix d'acord amb el que estableix la legislació corresponent. Cal tenir en compte, també, que l'exigència de responsabilitat penal del personal al servei de les administracions públiques no suspèn els procediments de reconeixement de responsabilitat patrimonial que s'instrueixin, llevat que la determinació dels fets en l'ordre jurisdiccional penal sigui necessària per fixar la responsabilitat patrimonial. En aquest sentit, cal basar-se, també, en les previsions de l'article del Codi Penal, que estableix que la responsabilitat civil derivada de delict dels funcionaris és directa per a aquests subjectes i subsidiària per a l'Administració.

Segona.- En relació amb el marc legal exposat cal tenir en compte **les consideracions** següents:

- Les conseqüències econòmiques derivades de les **reclamacions de responsabilitat patrimonial** de l'ajuntament corresponent poden quedar cobertes si els ajuntaments esmentats subscriuen una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil, sempre d'acord, però, amb les condicions que s'hagin subscrit en el marc de la pòlissa esmentada i les incidències que quedin cobertes. D'altra banda, per tal d'evitar possibles sinistres que puguin donar lloc a reclamacions de responsabilitat patrimonial, es pot reforçar la vigilància pública.
- La **responsabilitat penal** de les administracions públiques, segons la normativa esmentada, afecta subsidiàriament a l'administració en qüestió quan ha de respondre pels danys causats pels subjectes penalment responsables dels delictes dolosos o culposos, quan aquests siguin autoritats, agents, persones contractades per aquesta o concessionàries o funcionaris/àries

públics en exercici de les seves funcions o càrrecs, sempre que la lesió sigui conseqüència directa del funcionament dels serveis públics, sens perjudici de la responsabilitat patrimonial derivada del funcionament normal o anormal dels serveis esmentats. En aquest sentit, l'Administració exerceix la responsabilitat subsidiària dels declarats penalment responsables si aquests es declaren insolvents.

Tercera.- Per concloure la qüestió de la responsabilitat, doncs, els robatoris i/o danys personals i materials derivats de la ingesta d'alcohol que es donin en festes públiques als ajuntaments **poden desembocar en responsabilitat de l'ajuntament corresponent per conducta de terceres persones, sempre que aquest ajuntament no hagi pres les mesures necessàries per a evitar-ho.** (En aquest sentit, el Tribunal Suprem —en el marc d'un procediment en què una persona va resultar ferida arran de l'explosió d'un petard a unes festes populars a Bilbao— va afirmar que "*no es que el actuar administrativo sea ajeno a la comisión del daño, sino que muy al contrario se sostiene que «fue la conducta de la Administración de no adopción de medidas protectoras de los oídos la que propició el resultado lesivo»*, sin que la conducta de los agresores materiales se entienda que altera el nexo causal, por cuanto si bien es cierto que éstos fueron los autores de las lesiones del actor, no lo es menos que aquéllas se vieron propiciadas como causa eficiente por la omisión de un mecanismo protector adecuado por parte de la Administración que no adoptó las medidas de protección suficientes pese a ser conocedora de la existencia del riesgo [...] **La acción generadora del peligro, es decir, la agresión de terceros es completamente ajena al actuar administrativo, pero que a la comisión del daño ha cooperado de forma necesaria la conducta omisiva de la Administración [...]**".)

CONCLUSIONS

Finalment, per tot l'exposat, les recomanacions que des d'aquesta Assessoria es poden fer als micropobles per tal de garantir la seguretat i evitar robatoris o danys físic i personals en les celebracions públiques i, sobretot, per tal d'evitar possibles responsabilitats són les següents:

- Planificar amb antel·lació l'organització de les festes i celebracions públiques de la població i reforçar la vigilància en aquests esdeveniments, especialment en les festes majors i altres en què hi hagi servei de bar, comptant amb els mitjans que siguin necessaris.

- Planificar l'organització de la seguretat de les festes públiques tenint en compte la ubicació més adequada per als punts de venda d'alcohol (un recinte tancat o, si no és possible disposar d'un context tancat, valorar el lloc de la via pública més idoni per a situar el punt de venda esmentat). Si es tracta d'un servei que no dona directament l'ajuntament, disposar dels permisos necessaris per tal que l'ajuntament pugui vetllar perquè es compleixin les condicions adequades de seguretat i, quant als requisits i normes de venda de begudes alcohòliques, caldrà sobretot atènyer-se a la normativa sectorial sobre la matèria (en especial, prohibicions de venda a menors, persones amb problemes d'alcoholèmia, entre d'altres).

- Concretar i justificar les mesures adoptades especialment, amb caràcter preventiu, per part de l'ajuntament als efectes d'evitar possibles responsabilitats civils subsidiàries de les persones organitzadores.

- Contractar una pòlissa de responsabilitat civil amb les màximes prestacions possibles, per tal de cobrir els danys que hagin estat inevitables i cobrir possibles reclamacions de responsabilitat patrimonial que es puguin interposar. A aquests efectes, la contractació pot correspondre a la pròpia Administració que organitza l'esdeveniment o, fins i tot, als *particulars* (que disposin dels permisos adequats) per a dur a terme la festa esmentada (comissió de festes o altres).

Barcelona, 9 de juny de 2010